

UZASADNIENIE

Dnia 12.06.2017r. Skarb Państwa – Okręgowy Urząd Miar w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) sp. z o.o. z siedzibą w T. kwoty 165,68 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 20.12.2016r. do dnia zapłaty oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając roszczenie wskazał, że na podstawie art. 20 ust.2 ustawy z dn. 11.05.2001r. Prawo o miarach zgodnie z umową wykonał na rzecz pozwanej wzorcowanie przyrządów pomiarowych na co wystawił fakturę VAT (...) z dn. 29.05.2014r., płatną w terminie 20. dni od daty wystawienia tj. do 18.06.2014r., którą pozwana uregulowała z opóźnieniem tj. 20.06.2014r. co wynika z wyciągu bankowego. Wskazał, że w tej sytuacji na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dn. 08.03.2013.r o terminach zapłaty w transakcjach handlowych naliczył od zapłaconej z opóźnieniem faktury kwotę stanowiącą równowartość kwoty 40 euro i wystawił notę księgową nr (...) na kwotę 165,68 zł płatną w terminie 14 dni od jej doręczenia.

Podkreślił, że mimo wezwania, pozwana nie uregulowała zadłużenia co uzasadnia wystąpienie z przedmiotowym roszczeniem. Podniósł, że nie jest przedsiębiorcą i nie prowadzi działalności gospodarczej ale jednostką budżetową w rozumieniu przepisów o finansach publicznych i wszelkie należności za wykonane czynności odprowadza na dochody budżetu państwa.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dn. 19.06.2017r. Sąd Rejonowy w Turku, w sprawie o sygn. INc 712/17 uwzględnił powództwo w całości (k.12).

W ustawowym terminie pozwany (...) sp. z o.o. z siedzibą w T. złożył sprzeciw. Zaskarżając nakaz w całości wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Podniósł zarzut przedawnienia i nadużycia prawa zgodnie z art. 5 k.c. Nie przeczył, że powód wykonał na jego rzecz czynności w ramach umowy cywilnoprawnej - umowy zlecenia, zgodnie z potwierdzeniem zamówienia nr (...) - W2/14 i zgodnie z art. 25 ustawy Prawo o miarach zażądał wynagrodzenia. Przywołał art. 751 pkt 1 k.c., który przewiduje 2-letni okres przedawnienia dla roszczeń o wynagrodzenie za spełnione czynności i o zwrot poniesionych wydatków przysługujących osobom, które stale lub w zakresie działalności przedsiębiorstwa trudnią się czynnościami danego rodzaju, i który winien być stosowany w stanie faktycznym niniejszej sprawy. W ocenie pozwanego roszczenie o zapłatę rekompensaty za koszty odzyskania należności, ma charakter roszczenia o zwrot poniesionych wydatków i przedawnia się po 2.latach. Przekonywał, że żądanie powoda jest sprzeczne z art. 5 k.c., stanowi nadużycie prawa bowiem uregulował wynagrodzenie za usługę wykonując polecenie przelewu (...).06.2014r. jednakże jego konto zostało obciążone 20.06.2014r. Dowodził, że wierzyciel nie poniósł żadnych kosztów windykacyjnych a odsetki za opóźnienie płatności kwoty 221,40 zł, za 2 dni, wynoszą 0,16 zł co dodatkowo przemawia za uznaniem roszczenia powoda jako nadużycie prawa (k.19-20v).

W odniesieniu do podniesionych zarzutów, powód podtrzymał wszystkie żądania, twierdzenia oraz okoliczności podniesione w pozwie a także dowody na okoliczności uzasadniające dochodzone roszczenie. Podniósł, że zgodnie z art. 2 ust. 3 ustawy z dn. 08.03.2013.r o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, przepisy tej ustawy mają m.in. zastosowanie do podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2015r. poz. 2164) i do takich podmiotów zaliczają się okręgowe urzędy miar, zaliczane do jednostek budżetowych w rozumieniu ustawy o finansach publicznych, nie do przedsiębiorców. Dowodził, że wykonywane przez niego czynności wzorcowania, w ramach działalności określonej w ustawie Prawo o miarach nie czynią z niego przedsiębiorcy ale uprawniają go do stosowania

przepisów ustawy z dn. 08.03.2013.r o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Na poparcie prezentowanego stanowiska przywołał przepisy art. 4 pkt 1 ustawy definiującego pojęcie transakcji handlowej obejmującej wszelkie transakcje, nie tylko te w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Zdaniem powoda do oceny jego roszczenia pod kątem przedawnienia zastosowanie winien mieć przepis art. 118 k.c. nie art. 751 pkt 1 k.c., bowiem nie dochodzi wynagrodzenia za spełnione czynności ale ani zwrotu wydatków, ale rekompensaty o której stanowi art. 10 ust. 1 ustawy z dn. 08.03.2013.r o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Wskazał na treść uchwały Sądu Najwyższego z dn. 11.12.2015r. III CZP 943/15, przemawiającej za uwzględnieniem roszczenia przez niego wniesionego. Za chybiony uznał zarzut naruszenia art. 5 k.c. przekonując, że nawet dobrowolna zapłata opóźnionego świadczenia, nie pozbawia go możliwości dochodzenia rekompensaty z ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, stanowiącej implementację art. 6 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/7/UE z dn. 16.02.2011r. w sprawie zwalczania opóźnień w transakcjach handlowych i z pewnością nie stanowi nadużycia prawa (k.26-27).

Sąd ustalił i zważył co następuje:

Na mocy Potwierdzenia zamówienia nr (...) -W2/14 zawartego dn. 05.05.2014r. między (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. i Okręgowym Urzędem Miar w W. Urząd dokonał wzorcowania areometrów i termoareometrów szklanych na rzecz zamawiającego. W dniu 29.05.2014r. za wykonanie czynności wzorcowania Urząd wystawił fakturę VAT nr (...) na kwotę 221,40 zł brutto, płatną w terminie 20 dni to jest do dnia 18.06.2014r. Przelewem z dn. 18.06.2014r. spółka zleciła płatność za rzeczoną fakturę ale do jego wykonania doszło dn. 20.06.2014r. i tego dnia środki wpłynęły na konto (...). W dniu 25.11.2016r. Okręgowy Urząd Miar w W. wystawił notę księgową nr (...) związaną z fakturą VAT nr (...) na kwotę 165,68 zł tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dn. 08.03.2013.r o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, stanowiącą równowartość 40 euro, przeliczonych według średniego kursu tej waluty ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie stało się wymagalne a wynikającą z uchybienia terminowi płatności faktury określonego na 18.06.2014r., spełnionemu 20.06.2014r. Kurs euro ustalono według stanu na dzień 30 maja 2016r. Notą zobowiązano spółkę do uregulowania należności w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. Odbiór przesyłki spółka potwierdziła dn. 05.12.2016r. Żądanie nie zostało spełnione.

(dowód: potwierdzenie zamówienia k.10, faktura k.9, przelew k.8, nota księgową z dowodem doręczenia k.6,7)

Ustalenia związane z przedmiotową sprawą sąd poczynił na podstawie opisanych wyżej dokumentów, którym dał wiarę w pełni albowiem pozwany nie zakwestionował skutecznie ich autentyczności czy wiarygodności, a sąd nie znalazł podstaw by to czynić z urzędu.

Nie ma sporu co do tego, że strony związane były umową cywilnoprawną na wykonanie czynności wzorcowania, określonych w Potwierdzeniu zamówienia (k.10). Poza sporem pozostaje i to, że pozwana spółka dokonała zapłaty za wystawioną przez powoda fakturę z nieznacznym ale jednak opóźnieniem (por. k.8,9) oraz, że na mocy art. 10 ust. 1 ustawy z dn. 08.03.2013.r o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, powód wystawił w związku z tym notę księgową na kwotę 165,68 zł stanowiącą równowartość 40 euro (według kursu z 2014r). Pozwany nie kwestionował wysokości (obliczenia) żądanej przez powoda kwoty.

Spór dotyczył tego, czy powód miał prawo ową notę wystawić. Rozstrzygnięcia wymagają też podniesione przez pozwanego zarzuty: przedawnienia i naruszenia art. 5 k.c.

Stosownie do art. 15 ustawy z dn. 11.05.2001r. Prawo o miarach (j.t. Dz.U. z 2016r. poz. 884 ze zm.) urząd oraz okręgowe urzędy miar są jednostkami budżetowymi w rozumieniu ustawy o finansach publicznych.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dn. 08.03.2013.r o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (tj. Dz.U. z 2016r. poz. 684 ze zm.) wierzycielowi, od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, o których mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1, przysługuje od dłużnika, bez wezwania, równowartość kwoty 40 euro przeliczonej na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne, stanowiącej rekompensatę za koszty odzyskiwania należności.

Na mocy art. 2 pkt 3 przepisy ustawy stosuje się do transakcji handlowych, których wyłącznymi stronami są m.in. podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2015 r. poz. 2164).

Zgodnie z art. 4 pkt 1 ustawy użyte w ustawie określenie transakcja handlowa - oznacza umowę, której przedmiotem jest odpłatna dostawa towaru lub odpłatne świadczenie usługi, jeżeli strony, o których mowa w art. 2, zawierają ją w związku z wykonywaną działalnością.

Rekompensata za koszty odzyskiwania należności w wysokości 40 euro, przewidziana w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych przysługuje wierzycielowi bez konieczności wykazania, że koszty te zostały poniesione. Roszczenie o rekompensatę w wysokości 40 euro powstaje po upływie terminów zapłaty ustalonych w umowie lub ustalonych zgodnie z art. 7 ust. 3 i art. 8 ust. 4 tej ustawy (tak SN w uchwale z dn. 11.12.2015r. IIICZP 94/15). Przepis art. 10 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych przewiduje surową sankcję w wypadku gdy dłużnik opóźnia się z spełnieniem świadczenia pieniężnego. Wierzycielowi w takiej sytuacji przysługuje nie tylko roszczenie o zapłatę odsetek, przewidziane w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1 tej ustawy, ale dodatkowo równowartość kwoty 40 euro, jako rekompensata za koszty odzyskiwania należności. Przewidziane w art. 10 cytowanej ustawy uprawnienie wierzyciela jest oderwane od spełnienia przez niego dodatkowych warunków poza tym, że spełnił on swoje świadczenie oraz nabył prawo do żądania odsetek. Jest to uprawnienie, które nie zależy od tego, czy wierzyciel poniósł w konkretnej sytuacji jakikolwiek uszczerbek związany z spełnieniem przez dłużnika jego świadczenia z opóźnieniem. O tym, że powstanie tego uprawnienia nie jest związane ze szkodą świadczą przynajmniej dwie okoliczności. Ustawodawca wyraźnie stwierdza, że chodzi o rekompensatę, przy tym rozumianą nie jako wyrównanie konkretnego uszczerbku, który wierzyciel musi wykazać, ale jako zryczałtowaną rekompensatę za koszty, które musi on ponieść w związku z odzyskiwaniem należności. Ponadto w art. 10 ust. 2 przewiduje się, że jeżeli wierzyciel poniesie wyższe koszty odzyskiwania należności, przysługuje mu w uzasadnionej wysokości, zwrot tej nadwyżki. Możliwości wyłączenia lub ograniczenia uprawnienia wierzyciela do uzyskania równowartości 40 euro przewidzianego w art. 10 ust. 1 nie sposób doszukiwać się także w celu dla którego zostało ono ustanowione. Celem tym nie jest rekompensata wierzycielowi kosztów jakie poniósł on w związku z dochodzeniem należności odnoszących się do konkretnej transakcji, lecz skłonienie dłużnika do zapłaty w terminach określonych w ustawie oraz stanowiącej podstawę jej wprowadzenia do prawa polskiego, Dyrektywie (...). Skoro zaś celem tej Dyrektywy jest zwalczanie opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych, to uprawnienie do żądania od dłużnika zryczałtowanego zwrotu kosztów odzyskiwania należności, należy postrzegać jako jeden ze środków służących realizacji tego celu. Podobnie jak obowiązek zapłaty odsetek nie jest związany z koniecznością wykazywania, że wierzyciel poniósł szkodę i że niewykonanie świadczenia w terminie było spowodowane okolicznościami, za które dłużnik ponosił odpowiedzialność, także obowiązek zapłaty równowartości 40 euro nie jest zależny od

tych okoliczności. Celem jego wprowadzenia, podobnie jak celem ustalenia względnie krótkich terminów zapłaty, na co strony w umowach mają tylko ograniczony wpływ, było zwiększenie dolegliwości wobec dłużnika, który nie spełnia świadczenia w terminie. Prawodawca unijny uznał bowiem, że należy wprowadzić dodatkowe środki, które zapobiegać mają negatywnemu wpływowi jaki opóźnienia w płatnościach powodują dla płynności finansowej, a co za tym idzie finansów przedsiębiorstw. Wśród tych środków, które mają doprowadzić do zapewnienia naliczania odsetek za przekroczenie wprowadzonych dyrektywą względnie krótkich terminów zapłaty oraz przyspieszyć procedury ściągania należności, jest także zryczałtowana kwota zwrotu kosztów związanych z dochodzeniem należności (pkt 2, 3 i 12 Preambuły Dyrektywy (...)). Przyznanie wierzycielowi prawa do jej żądania nie ma na celu pokrycia środków jakie poniósł on w związku z dochodzeniem należności w konkretnej transakcji, ale jest to kwota zryczałtowanych wydatków jakie wierzyciel zazwyczaj ponosi w związku z dochodzeniem takich należności. Podobnie jak konieczność zapłacenia odsetek za sam fakt opóźnienia, bez wykazywania szkody i bez wzywania dłużnika, obowiązek zapłaty takiej zryczałtowanej kwoty, ma skłonić dłużnika do regulowania jego należności w terminie.

Roszczenie powoda należy w świetle przedstawionej argumentacji uznać za w pełni uprawnione.

Nie zasługują na uwzględnienie podniesione przez pozwanego zarzuty: przedawnienia roszczenia (art. 751 pkt 1 k.c.) i nadużycia prawa (art. 5 k.c.).

Należy podzielić pogląd powoda, iż rekompensata dochodzona przez niego ma swoje źródło w art. 10 ust. 1 ustawy z dn. 08.03.2013.r o terminach zapłaty w transakcjach handlowych nie w umowie łączącej strony. Z tych względów należy, do niej stosować okresy przedawnienia wynikające z art. 118 k.c. a konkretnie 10. letni termin przedawnienia, nie 2.letni z art. 751 pkt 1 k.c., jak chciałby pozwany.

Artykuł 5 k.c. pozwala odmówić ochrony podmiotowi, który prawo swoje wykonuje sprzecznie z zasadami współzycia społecznego lub społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa. Sprzeczność taka określona jest powszechnie jako nadużycie prawa podmiotowego. Należy przyjąć, że zwroty użyte w treści art. 5 k.c. jako zwroty niedookreślone nie oddają istoty nadużycia prawa i stąd też w art. 5 k.c. następuje odesłanie do zasad słuszności, dobrej wiary w znaczeniu obiektywnym, czy też zasad uczciwości, obowiązujących w stosunkach cywilnoprawnych. Podzielić także należy pogląd, przyjęty w orzecznictwie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2000 r., I KKN 308/00, niepubl.), że ocena nadużycia prawa powinna być dokonana z uwzględnieniem obowiązku uczciwego postępowania także w stosunkach pomiędzy podmiotami nie będącymi osobami fizycznymi. Pozwala to ocenić relacje pomiędzy takimi podmiotami prawa również w aspekcie ich zgodności z zasadami współzycia społecznego.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy sąd doszedł do przekonania, że korzystanie z przepisów obowiązującej, restrykcyjnej, ustawy nie stanowi nadużycia prawa i w związku z tym nie powinno być negatywnie ocenione na podstawie art. 5 k.c. Pozwanemu, jak wynika z faktury, udzielono 20.dniowego terminu na jej realizację (k.6). Pozwany temu terminowi uchybił. Nie jest rzeczą sądu dochodzić dlaczego przelew autoryzowano po upływie zakreślonego terminu. Pozwany jest spółką funkcjonującą na rynku i powinien baczyć na terminy płatności.

Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy i przedstawioną argumentację, Sąd uznał iż powództwo zasługuje w całości na uwzględnienie i orzekł jak w punkcie 1 wyroku. Zasadzając odsetki sąd miał na uwadze treść art. 481 § 1 k.c. zgodnie z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Chwilę, w której dłużnik dopuszcza się opóźnienia, określić należy na podstawie art. 476 k.c. Przepis ten wskazuje na obiektywny stan faktyczny, który jest podstawą postawienia dłużnikowi zarzutu nieterminowego wykonania zobowiązania. Chwila, o której mowa, jest odmiennie ustalana w zależności od tego, czy dłużnik jest zobowiązany do świadczenia terminowego czy do świadczenia bezterminowego. Zgodnie ze wskazanym art. 476 k.c. dłużnik dopuszcza

się zwłoki, gdy nie spełnia świadczenia w terminie, a jeżeli termin nie jest oznaczony, gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela. W nocie księgowej nr (...) zakreślono pozwanemu 14.dniowy termin od otrzymania pisma, na uregulowanie kwoty 165,68 zł. Dokument otrzymał 05.12.2016r. (k.6,7). Żądania nie spełnił a więc od 20.12.2016r. pozostaje w zwłoce i od tej daty powód ma prawo żądać zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie.

Powód wygrał w sprawę w całości. W pozwie zażądał zwrotu kosztów procesu.

Powód poniósł koszty zastępstwa procesowego w wysokości 90 zł, według stawek określonych w § 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015r. poz. 1804 ze zm.).

Obowiązek zwrotu przeciwnikowi kosztów procesu oparty został na dwóch podstawowych zasadach: a) zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu, zgodnie z którą strona przegrywająca sprawę zobowiązana jest zwrócić stronie przeciwnej poniesione przez nią koszty procesu, oraz b) zasadzie kosztów niezbędnych i celowych, wedle której zwrotowi podlegają jedynie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw lub celowej obrony. Obowiązek zwrotu kosztów procesu zależy od ostatecznego wyniku sprawy.

Do rozliczenia kosztów, w stanie faktycznym niniejszej sprawy zastosowanie znajdzie art. 98§ 1,3,4 k.p.c. Wobec wyniku procesu obciążono pozwanego całością poniesionych przez powoda kosztów oraz zgodnie z art. 113 ust. 1 w zw. z art. 13 ust 1 ustawy dn. 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych – j.t. Dz.U. z 2016r. poz. 623, uznając iż pozwany jest je w stanie ponieść.